

Biblioteksplan för Töreboda kommunbibliotek 2021 - 2023

Bakgrund

Av Bibliotekslagen (2013:801) framgår att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet särskilt ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. De ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. 2 §

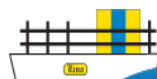
Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Biblioteken ska också ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska. 4 – 5 §

Varje kommun ska ha folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov. Deras utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet. De ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur samt öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskap, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. 6 – 8 §

Kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Den myndighet som regeringen bestämmer ska ha en nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Myndigheten ska tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används. 17 – 18 §

Folkbiblioteket i Töreboda kommun

Centralt beläget i Töreboda kommun finns folkbiblioteket. Hit är alla välkomna för att låna böcker och andra media, söka kunskap och uppleva kultur. Till folkbiblioteket hör två filialer med varierat bokbestånd och möjlighet för allmänheten att använda dator och internet.

Sedan 2018 ingår vi i samarbetsorganisationen Bibliotek Mellansjö. Däri ingår åtta kommuner: Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skövde, Tibro, Tidaholm och Töreboda. Samarbetet kom till stånd för att möta dagens och morgondagens behov på ett resurseffektivt sätt.

Prioriterade områden och grupper

Biblioteket arbetar för alla invånare i samhället men verkar extra stödjande för de prioriterade grupper som betonas i bibliotekslagen:

- Barn och unga
- Invånare med funktionsnedsättning
- Invånare med annat modersmål än svenska

Sedan januari 2020 beaktar vi även att Barnkonventionen har blivit lag vilket tjänar som ytterligare stöd och inspiration i vårt arbete mot barn och ungas lust- och glädjeläsning på fritiden. I studien *Barn berättar* konkluderas det att "biblioteken har en oersättlig funktion att fylla vid sidan om skolans läsundervisning. Biblioteket kan fylla en lucka som svenskämnet inte sällan lämnar". (Hedemark, Åse 2018)

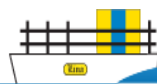
Regeringen har antagit Läsdelegationens förslag om stöd till de kommunala biblioteksverksamheterna. Projekt Bokstart som i samarbete med BVC vänder sig till de riktigt små barnen och deras föräldrar samt Läsfrämjandelyftet för bibliotekarier är möjliga utvecklingsområden under kommande år 2021 – 2023.

Läsfrämjande

Töreboda bibliotek stimulerar fritidsläsandet, läsning av lust och eget intresse och främjar därmed läskunnigheten. Tillsammans med skola och förskola arbetar vi med lässtimulans genom lånekortsutdelning, bokprat och biblioteksbesök. Biblioteket besöker föräldramöten och förmedlar bokpåsar till förskolan.

Biblioteket uppmuntrar till läsning under fritiden genom lovaktiviteter för barn och unga.

Biblioteket arbetar aktivt med läsecirklar och inbjuder till författarbesök för vuxna.

För personer med funktionsnedsättning erbjuder biblioteket litteraturkompetens, tekniska hjälpmedel och Boken-kommer service. Ett nära samarbete med kommunens syn- och hörselpedagog bidrar till att information om våra tjänster når fram till behövande.

Biblioteket ansvarar för att utbilda behövande barn och vuxna i användning av Legimus, Myndigheten för tillgängliga mediers (MTM) eget digitala bibliotek. Vi har ett välfungerande samarbete med fritidsgården Lyckan och kommunens LSS-verksamhet.

Biblioteket arbetar med SFI och IM-klasserna och bidrar med litteraturkompetens, inspiration till läsning och biblioteksvana. Genom Bibliotek Mellansjö får kommuninvånarna tillgång till ökad medieförsörjning även av mångspråkslitteratur.

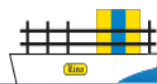
Media

Biblioteket verkar för att stimulera det livslånga lärandet för barn och vuxna oavsett språkgrupp. Personalens kompetens möjliggör för studenter, vetgirig allmänhet och övriga lustläsare att hitta relevant litteratur på det lokala biblioteket.

Vårt förhållningssätt vid inköp är att hålla ett allsidigt bestånd av hög kvalitet av både skön- och facklitteratur. Med stöd av bl. a. lektörsomdömen i BTJ:s inköpslista görs de flesta litteraturinköp. Låntagares önskemål tas även i beaktande som inköpsförslag. Gåvoböcker från Kulturrådet infogas i hög grad till beståndet och bidrar med smalare titlar med god verkshöjd.

Genom att verka aktivt inom Bibliotek Mellansjö's arbetsgrupp Mångspråksgruppen säkerställer vi en mångsidighet av mångspråkslitteratur samtidigt som kostnaderna hålls nere.

I samarbetsgruppen Bibliotek Mellansjö pågår arbetet med att ta fram en gemensam medieplan som skall verka som stöd och ge samordning vid inköp av böcker, tidningar och tidskrifter både fysiska och som e-tjänster. Den gemensamma medieplanen kommer att ha sitt utgångsläge i Diskrimineringslagen och under arbetets gång under året 2021 kommer all personal i Bibliotek Mellansjö att få utbildning i ämnet med stöd av Förvaltningen för kulturutveckling. Inom medie- och beståndsutvecklingen arbetar man även med frågor gällande dels det traditionella medielandskapet, dels det digitala dito.

Digital delaktighet

Töreboda bibliotek bidrar inom Bibliotek Mellansjö till utvecklingen av bibliotekets digitala tjänster och vi delar beståndet genom den gemensamma open source-mediekatalogen Koha. Arbetet kring att få till stånd en gemensam webbportal för Bibliotek Mellansjö pågår och förväntas vara klart under våren 2021. Vi samarbetar kring e-tjänster och databaser. E-böcker och e-ljudböcker kan låntagarna låna med appen Biblio eller kan de lära sig ett nytt språk med appen uTalk.

Töreboda kommunbiblioteket är ett auktoriserat Libris-bibliotek vilket innebär att vi ingår i den nationella biblioteksdatan Libris. Ett kommande samarbetsprojekt avser att infoga localsamlingsbeståndet inom Bibliotek Mellansjö till Libris.

Biblioteket erbjuder utlåning med RFID-teknik* och självservice för låntagarna. På biblioteket är det gratis att använda bibliotekets publika datorer och att koppla upp sin egen dator eller mobiltelefon till internet via bibliotekets publika wifi.

Samverkan

Töreboda bibliotek samverkar utöver Bibliotek Mellansjö även med andra kommunala aktörer för att berika och effektivisera biblioteksverksamheten. Tillsammans med skolan, förskolan, SFI, LSS-verksamheten, äldreboenden och BVC når vi de enligt bibliotekslagen prioriterade grupperna i samhället. Med lokala studieförbund och lokala föreningar utvidgar vi och utvecklar deras och vår egen verksamhet.

Genom samarbetet i Bibliotek Mellansjö sker en kontinuerlig utveckling av personalens kompetens dels löpande i olika arbetsgrupper, dels då all personal möts en till två gånger per år under en gemensam utbildningsdag.

Utbudet till låntagarna flerfaldigas genom att bokbeståndet i alla de åtta kommunernas folk- och stadsbibliotek nu är lätt tillgängligt för alla invånare i de medverkande kommunerna.

Som Librisbibliotek får hela nationen åtkomst till vårt bokbestånd.

***Radio-frequency identification (RFID)** är en teknik för att läsa information på avstånd från transpondrar och minnen, s.k. taggar.

Biblioteket som mötesplats

Töreboda kommunbibliotek implementerar Töreboda kommuns värdegrund Trygghet, Tillväxt, Tillsammans genom att vara en mötesplats för läsglädje och studier, kunskap och samvaro, bildning och kulturupplevelser.

Genom att erbjuda ett brett bok- och tidnings-/tidskriftsbestånd för alla åldersgrupper och låntagargrupper är vi attraktiva för många.

Genom att erbjuda böcker på mångspråk med särskild vikt på de språkgrupper som finns i kommunen uppfyller vi bibliotekslagen och bidrar till alla kommuninvånarens kompetensförsörjning.

Genom att se till att biblioteket är en välkomnande plats för alla besökande öppnar vi dörren även till dem som inte är vana biblioteksbesökare.

Referenser:

Bibliotekslagen (2013 : 801)

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20130801.htm>

Töreboda kommuns värdegrund och vision

<https://toreboda.se/Toreboda-kommun/Kommun--Politik/Vision-2030.html>

Barnkonventionen (2018:1197)

Betänkande av Läsdelegationen SOU 2018:57

<https://www.regeringen.se/49f088/contentassets/39759a0cb5234aa08340c7243e371908/barns-och-ungas-lasning--ett-ansvar-for-hela-samhallet-sou-201857.pdf>

Barn berättar – en studie av 10-åringars syn på läsning och bibliotek

<https://wwwbiblioteksfor.cdn.triggerfish.cloud/uploads/2017/01/barnrapport.pdf>

Wikipedia-bidragsgivare, "Radio Frequency Identification," *Wikipedia*, ,
[//sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Radio_Frequency_Identification&oldid=47711022](https://sv.wikipedia.org/w/index.php?title=Radio_Frequency_Identification&oldid=47711022) (hämtad januari 12, 2021).

Catherine Landström

Bibliotekschef

Töreboda kommunbibliotek

